

รู้ ... เพื่อหยุดความรุนแรงในสังคม

การประชุมวิชาการนิติสุขภาพจิต ครั้งที่ 3
สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์

"สรุปเนื้อหาในภาพรวม"

อภิปราย : ยุติความรุนแรงในโรงเรียน ... ก่อนจะสายเกินไป (1)

พญ.ไชยธิดา กาวสุทธิไพศุข
จิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น
สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์

ดร.เกษศิริพันธ์ สุวรรณสุนทร
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบการแนะแนว
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

พญ.ดวงตา ไทรภัสสรพงษ์
จิตแพทย์ สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์

การรังแกกันในโรงเรียน การรังแกกันในโรงเรียนเป็นจุดเริ่มต้นของความรุนแรงในวัยผู้ใหญ่ มีเหตุการณ์ที่ผู้ถูกรังแกตัดสินใจฆ่าตัวตายเพื่อหนีสถานการณ์ของการถูกรังแก ส่วนผู้รังแกเองก็ไม่ได้ตั้งใจให้เกิดโศกนาฏกรรมรุนแรงขึ้น ปัจจุบันมีแนวโน้มการรังแกที่สูงขึ้นและเกิดขึ้นในเด็กอายุที่น้อยลง ทำให้เด็กส่วนหนึ่งไม่อยากไปโรงเรียน หลายกรณีนำไปสู่ความรุนแรงมากยิ่งขึ้น เช่น การฆ่าตัวตาย การเผาโรงเรียน เป็นต้น จากการสำรวจความรุนแรงและการกลั่นแกล้งรังแกกันในโรงเรียนกลุ่มประเทศในเอเชีย-แปซิฟิก พบว่า ประเทศไทยมีสถิติการกลั่นแกล้งรังแกกันสูงเป็นอันดับสอง ส่วนการสำรวจในประเทศไทย พบว่า ผู้รังแกให้เหตุผลของการรังแก คือ การไม่ชอบหน้ากัน พวกเขาสมควรถูกรังแกเห็นเป็นเรื่องสนุก หรือเคยถูกรังแกมาก่อน มากกว่าครึ่งของผู้รังแกรู้สึกผิด แต่อีกร้อยละ 30 รู้สึกสะใจและได้เป็นฮีโร่ในสายตาเพื่อน ส่วนความถี่ของการรังแกนั้น พบว่า เด็กจะกลั่นแกล้งคนอื่นอย่างสม่ำเสมอ ผู้ที่รังแกผู้อื่นอาจมีปัญหสุขภาพจิต เช่น สมาธิสั้น ถูกใช้ความรุนแรงจากคนในครอบครัว และไม่ได้รับการช่วยเหลือ ทำให้นำความมาสู่พฤติกรรมรุนแรงต่อผู้อื่น ดังนั้นการป้องกันการรังแกกันในโรงเรียนจึงควรนำมาให้ความสำคัญ ซึ่งทั้งครู โรงเรียน สาธารณสุข รวมทั้งด้านสื่อสารมวลชน ต้องมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาดังกล่าว

ประเภทการกลั่นแกล้ง มีทั้งทางร่างกาย ทางด้านวาจา ทางด้านสังคมหรือด้านอารมณ์ และการกลั่นแกล้งออนไลน์
ช่วงวัยที่พบบ่อย ช่วงเวลาที่มักเกิดการกลั่นแกล้งกันคือช่วงประถมปลายถึงมัธยมตอนต้น

ผลกระทบของการรังแกเกิดได้กับผู้รังแกและผู้ถูกรังแก

ผู้รังแก มักจะมีปัญหาพฤติกรรม ทำผิดกฎโรงเรียน มีปัญหาการเรียน ออกจากโรงเรียน มีปัญหสุขภาพจิตต่อเนื่องจนถึงวัยผู้ใหญ่ และใช้ความรุนแรงในครอบครัว

ผู้ถูกรังแก จะมีปัญหาด้านอารมณ์จิตใจ วิตกกังวล ซึมเศร้า มีพฤติกรรมแยกตัว มีการทำร้ายตนเอง ไม่อยากไปโรงเรียนไม่มีสมาธิในโรงเรียน ซึ่งทางโรงเรียนสามารถมีส่วนร่วมในการช่วยสอดส่องพฤติกรรมดังกล่าว

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรังแกกัน

ผู้ถูกรังแก - อาจมีปัญหาในการปรับตัว เป็นคนขี้อาย มีปัญหาทักษะทางสังคม ขาดทักษะในการจัดการปัญหาเฉพาะหน้า หรืออาจเป็นเด็กพิเศษ หรือเด็กพิการ และล่าช้าทางสติปัญญา เหล่านี้ส่งผลให้ถูกรังแกได้มากกว่าเด็กคนอื่น

รู้ ... เพื่อหยุดความรุนแรงในสังคม

การประชุมวิชาการนิติสุขภาพจิต ครั้งที่ 3
สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์

"สรุปเนื้อหาในภาพรวม"

อภิปราย : ยุติความรุนแรงในโรงเรียน ... ก่อนจะสายเกินไป (2)

พญ.ไชยธิดา กาวสุทรไพจิตร

จิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น
สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์

ดร.เกษศิริพันธ์ สุวรรณสุนทร

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบการแนะแนว
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

พญ.ตวงตา ไกรภัสสรพงษ์

จิตแพทย์ สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์

ครอบครัว - มีการใช้การรุนแรงในครอบครัว การเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม และมีความเครียดในครอบครัว

กลุ่มเพื่อน - ส่วนใหญ่เด็กก็จะรู้สึกไม่ปลอดภัยรู้สึกกลัว กลายเป็นผู้ถูกรังแกไปด้วย ปัจจุบันเด็กมักมีการถ่ายคลิปและนำไปเผยแพร่ จึงเป็นการรังแกซ้ำขึ้นไปอีก ซึ่งหากมีการจัดการห้องเรียนที่ดี อาจช่วยลดการรังแกกันได้ ผู้เห็นเหตุการณ์ช่วยหยุด ก็จะทำให้ปัญหาไม่ยืดเยื้อ

โรงเรียน - อาจมีการเพิกเฉยต่อพฤติกรรมรุนแรง ให้ความสำคัญกับเรื่องของวิชาการมากกว่าทักษะการใช้ชีวิต ทำให้เด็กที่รังแกผู้อื่นไม่ได้รับการจัดการที่เหมาะสม แต่ใช้การแยกเด็กที่โดนรังแก ทำให้รู้สึกแปลกแยกเป็นตัวตลกในกลุ่ม ทำให้เด็กยิ่งถูกรังแกมากขึ้น

รูปแบบการจัดการอย่างเป็นระบบแบบองค์รวม (Model Whole School based Management Model)

เป็นรูปแบบการป้องกันการรังแกกันที่มีประสิทธิภาพ โดยประกาศเป็นนโยบาย ไม่ยอมรับการรังแกกันในโรงเรียน ไม่ใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา ทุกคนมีส่วนร่วมทั้งผู้บริหาร ครู เจ้าหน้าที่ ผู้ปกครองนักเรียน คนที่เห็นเหตุการณ์ ชุมชนของโรงเรียน มีช่องทางการร้องเรียนที่ปกป้องเด็กให้ปลอดภัย โดยการสร้างทัศนคติ ความเข้าใจ และการตระหนักถึงปัญหา มีการรณรงค์เป็นระยะ และมีระบบการป้องกันและจัดการเมื่อมีปัญหาชัดเจน **โดยต้องทำต่อเนื่องอย่างน้อย 3 ปี** จึงจะได้ผลลัพธ์ที่ต้องการ เด็กสามารถแจ้งปัญหาต่อคุณครูได้ มีกระบวนการช่วยเหลือและแก้ปัญหาอย่างปลอดภัย ไม่ใช้ความรุนแรงเพิ่มขึ้น ใช้ทักษะการสื่อสารและทักษะการให้การศึกษาและรับฟังอย่างเหมาะสม นำไปสู่วัฒนธรรมความปลอดภัยในโรงเรียน อาจใช้แนวทางการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต เช่น การเห็นคุณค่าในตนเอง การแก้ไขปัญหา การจัดการความโกรธ ส่งเสริมให้เด็กมีความมั่นใจในตนเอง เห็นคุณค่าในตนเอง การเห็นอกเห็นใจและเข้าใจผู้อื่น และสร้างวินัยเชิงบวกให้กับเด็ก ๆ จะเป็นวัคซีนป้องกันความรุนแรงในโรงเรียน สิ่งสำคัญ คือ **เน้นให้เด็กเกิดความปลอดภัย** ด้วยแนวคิด **“ความรุนแรงไม่สามารถยุติได้ด้วยความรุนแรง”**

แนวทางในการดูแลนักเรียนและยุติความรุนแรงในโรงเรียนที่ผ่านมา กระทรวงศึกษาฯ ประกาศเป็นนโยบาย วาระเร่งด่วนในการจัดการปัญหาความรุนแรงในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ มีความสุข ได้รับความปลอดภัยทั้งร่างกายและจิตใจ รวมทั้งมีความสามารถในการดูแลจากอันตรายต่าง ๆ จากการถูกคุกคาม ในทุกรูปแบบรวมถึงบุคลากร ในโรงเรียนมีปลอดภัยในวิชาชีพ และมีเครือข่ายร่วมในการสร้างความปลอดภัย

รู้ ... เพื่อหยุดความรุนแรงในสังคม

การประชุมวิชาการนิติสุขภาพจิต ครั้งที่ 3
สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์

"สรุปเนื้อหาในภาพรวม"

อภิปราย : ยุติความรุนแรงในโรงเรียน ... ก่อนจะสายเกินไป (3)

พญ.ชัชฎา กาวสุทรไพฑูริย์
จิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น
สถาบันสุขภาพเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์

ดร.เกษศิรินทร์ สุวรรณสุนทร
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบการแนะแนว
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

พญ.ดวงตา ไทรภักดิ์สรพงษ์
จิตแพทย์ สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์

โดยดำเนินการให้ครอบคลุมในทุกกลุ่มโรงเรียน ให้ดำเนินการใน 2 มิติคือ (1) มิติของการส่งเสริมป้องกัน บูรณาการในเรื่องของสิทธิของตนเองและผู้อื่น การอยู่ร่วมกันด้วยความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีกิจกรรมส่งเสริมการแสดงออก สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี และมีระบบการช่วยเหลือนักเรียนที่เหมาะสมสอดแทรกเข้าไปในระบบการจัดการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ (2) มิติของการแก้ไขและเยียวยา นำการแนะแนวเข้ามามีบทบาทมากขึ้น เพิ่มมิติการแนะแนวให้ครอบคลุมทั้งแนะแนวการศึกษา อาชีพ การแนะแนวส่วนตัวและสังคม เพื่อรู้จักแต่กรายบุคคล ทราบศักยภาพเพื่อส่งเสริม หรือป้องกันแก้ไขผู้ที่มีความเสี่ยง และประสานสหวิชาชีพในการร่วมกันดูแล มีการใช้ระบบ School Health HERO เพื่อให้เด็กที่มีความเสี่ยงต่อปัญหาด้านพฤติกรรม อารมณ์ และทักษะทางสังคมได้รับการดูแลช่วยเหลือรวดเร็วขึ้นนอกจากนี้มีการจัดตั้งศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน (ฉก.ชน.) ทั้งส่วนกลางและระดับจังหวัด

เบอร์ติดต่อ ฉก.ชน.สพฐ. 0-2288-5795 (เวลาราชการ), สายด่วนบริการประชาชนของศร. 1579

